

Csillagfedések nyomában

A 2021-es év nem bővelkedett látványos eseményekben, nem volt bolygófedés, nem volt igazán látványos nap-, vagy holdfogyatkozás sem. (A június 10-i csekély mértékű napfogyatkozást mindenestre sokan észlelték lelkesen, az eredményekről korábban már beszámoltunk.)

Az első hónapok is elég gyengén teltek, a legelső észlelést márciusról kaptuk: Talabér Gergely a (1048) Feodosia kisbolygó fedését próbálta megfigyelni. A csillagot 25 percen át követte, de elhalványodást nem tapasztalt, a 7,67 magnitúdós csillag mellett a 13 magnitúdós kisbolygót sem sikerült megpillantania. Nyári Szabolcs két kisbolygófedés megfigyelésével próbálkozott, sajnos mindkettő negatív volt: június 26-án a (2229) Mezzarco kisbolygó és a 63 Sgr (HIP 98633) csillag, augusztus 17-én a (376) Geometria kisbolygó és az ω Piscium (HIP 118268) csillag fedése történt meg. Sajnos az árnyéksáv elkerülte észlelőnket, így mindkettő negatív okkultáció-észlelésnek minősül.

Nyári Szabolcs volt legaktívabb észlelőnk, megfigyelési sorozatát június 16-án kezdte, ekkor az SAO 99317 csillag fedését figyelte meg. A 8,1 magnitúdós csillag a Hold sötét oldalán tűnt el, a 0,1 másodperc pontosságú időmérést (mint a többi esetben is) stopperrel és DCF-77 rádiókontrollal órával végezte. Az év során még további hat Hold-csillag okkultációt figyelte meg, a legfényesebb csillag az ϵ Geminorum (27 Gem = Mecsuta) volt szeptember 2-án. A 3,1 magnitúdós csillag a fogyó Hold sötét oldalán tűnt el.

Cseh Viktor három okkultációt észlelt az év során, de sajnos pontos időmérést egyik esetben sem tudott végezni technikai problémák miatt. Viszont sikerült látványos fotókat készítenie az eseményekről 127 mm-es MC távcsövével és egy Canon kamerával. Marjai Zsolt szeptember 14-én a HR 6842 csillag fedését figyelte meg, a jelenségről egy mobiltelefonnal készített fotót.

Név	Műszer
Cseh Viktor	9 L
Marjai Zsolt	15 L
Nyári Szabolcs	9 MC
Talabér Gergely	9 L

A Jupiter-holdak fogyatkozásai és árnyékvetései látványos jelenségek, a közösségi médiában sok fotóval lehet találkozni. Az MCSE észlelésfeltöltőjére azonban csak egy megfigyelés került fel, Nyári Szabolcs október 16-án észlelte az Io kibukkanását az óriásbolygó árnyékából. Az Io hold közepének Jupiter árnyékkúpján való áthaladása 16:40,8 UT-re volt előre jelezve. Megfigyelőnk a navigációs szűrőküvet közepette 16:39:10 UTC-kor észlelte az Io elbukkanását (fényesedésének kezdetét).

Remélhetőleg a 2022-es év eredményesebb lesz, hiszen egy részleges napfogyatkozást láthatunk október 25-én, illetve a telihold elfedi a Marsot december 8-án.

Szabó Sándor

Illusztrációk a képmellékletben

Fent: Az η Leonis a Hold fényes peremén a belépés előtti percekben 2021. október 3-án Cseh Viktor fotóján Nagyvársányból. (127/1500 MC távcső, Canon EOS 1100D, 1/50 s expozíció)

Lent: Október 4-én hajnalban a 7%-os hold-sarló a SAO 99392 jelű 6,9 magnitúdós csillagot fedte el. Cseh Viktor fotója két képből készült, egyet a megvilágított holdfelszínre, egyet a csillagra és a hamuszürke fényre exponált